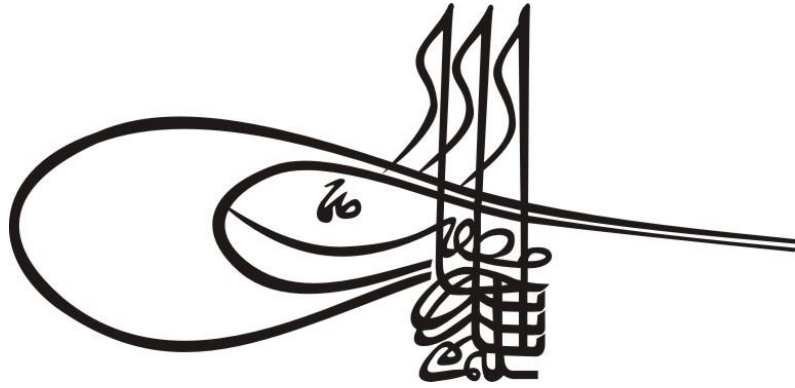

Turkish Studies

ACADEMIC JOURNAL

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ VE UYGULAMALI BİLİMLER INFORMATION TECHNOLOGIES AND APPLIED SCIENCES

Turkish Studies Dergisi, üç ayda bir yayınlanan uluslararası hakemli bir dergidir. *Turkish Studies Dergisi*'nde yayınlanan tüm yazıların, dil, bilim ve hukukî açıdan bütün sorumluluğu yazarlarına, yayın hakları www.turkishstudies.net'e aittir. Yayıncının yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz. Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamakta serbesttir. Dergiye gönderilen yazılar iade edilmez.

Dergide yer alan yazıların dijital baskı, grafik tasarım, DOI numaralarının alınması ve uluslararası indekslere tanıtılması gibi işlemler ASOS Eğitim Bilişim Danışmanlık şirketi tarafından ücret karşılığında yapılmaktadır. Dergide basım kararı alınan yazıların sahipleri yazıların tasarım, yayın ve indeks masraflarını ASOS Eğitim Bilişim Danışmanlık şirketi öderler.

Turkish Studies; EBSCO, DOAJ, ICAAP, Scientific Commons, MLA, ASOS, AMIR (Access to Mideast and Islamic Resources), Journal Directory, DJS (Dayang Journal System), J-GATE, Indeks Copernicus, Indeks Islamicus, PhilPapers, Research Bible ve ULAKBİM indeksleri tarafından taranmaktadır.

ISSN: 1308-2140

Volume 13/13, Spring 2018

TURKISH

STUDIES

Sahibi

Prof. Dr. Yavuz ÜNAL

Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Yayınevi / Publishing House

ASOS Eğitim Bilişim Danışmanlık

Editor

Sibel ÜST

Alan Editörü

Ali KELEŞ

Editör Yardımcısı/Assistant Editor

Aytürk KELEŞ

Yayın Kurulu/Editorial Board

<i>Prof. Dr. Ahmet SERTBAŞ</i>	<i>İstanbul Üniversitesi</i>
<i>Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN</i>	<i>İstanbul Üniversitesi</i>
<i>Prof. Dr. Halil İbrahim YALIN</i>	<i>Gazi Üniversitesi</i>
<i>Prof. Dr. Erman ÇOŞKUN</i>	<i>Sakarya Üniversitesi</i>
<i>Prof. Dr. Şeref MİRASYEDİOĞLU</i>	<i>Başkent Üniversitesi</i>
<i>Prof. Dr. Uğur YAVUZ</i>	<i>Atatürk Üniversitesi</i>

Danışma Kurulu/Board of Advisory

<i>Prof. Dr. S. Sadi SEFEROĞLU</i>	<i>Hacettepe Üniversitesi</i>
<i>Prof. Dr. Nurettin ŞİMŞEK</i>	<i>Ankara Üniversitesi</i>
<i>Prof. Dr. Resul KARA</i>	<i>Düzce Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Atakan KURT</i>	<i>İstanbul Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Pakize ERDOĞMUŞ</i>	<i>Düzce Üniversitesi</i>
<i>Doç. Dr. Yusuf Ziya AYIK</i>	<i>Atatürk Üniversitesi</i>

Genel Koordinatör/General Coordinator

Yavuz ÜNAL

Dış Temsilciler Koordinatörü/General Coordinator of Foreign Editors

Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN

Dış Temsilciler/Representative of Foreign Country

Turkish Studies

Volume 13/13, Spring 2018

USA	Robert DANKOFF
Germany	Marcel ERDAL
Greece	Fatih KEMİK
Japan	Yuu KURIBAYASHI
Norway-Swedish	Bernt BRENDAMOEN
England	Fikret TURAN
Albania	Xhemile ABDÛ
Central Asia	Seadet SHİKHİYEVA
Kazakhstan	Gülmar KOKUBASOVA
Kyrgyzstan	Ulanbek ALİMOV
Azerbaijan	Vusale MUSALİ
Uzbekistan	Cabbar İŞANKUL
Halab-Aleppo (Syria)	Ahmet DEMİRTAŞ
Poland	Öztürk EMİROĞLU

Hakemler/Referees

Prof. Dr. Aslı YAPAR GÖNENÇ	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Belkıs ULUSOY NALCIOĞLU	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Bünyamin AYHAN	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Davut KILIÇ	Nevşehir HBV Üniversitesi
Prof. Dr. Dursun ZENGİN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Emine AHMETOĞLU	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Emine BOGENÇ DEMİREL	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Fatih YÜCEL	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Prof. Dr. Füsün ATASEVEN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Güven BÜYÜKBAYKAL	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan SARI	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan Şevki AYVACI	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim DÖNMEZER	Lefke Avrupa Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim Halil SUGÖZÜ	Şırnak Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet GÜNDOĞDU	Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet TAKKAÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Metin GÜMÜŞ	Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Melda ÖZDEMİR	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mukadder BOYDAK ÖZAN	Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Muna YÜCEOL ÖZEZEN	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Nurhan ÜNÜSAN	KTO Karatay Üniversitesi
Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Oğuz SERİN	Lefke Avrupa Üniversitesi
Prof. Dr. Osman Nuri UÇAN	Kemerburgaz Üniversitesi
Prof. Dr. Sevinç GÜLSEÇEN	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Tahir BALCI	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Tuncay ÖZSEVGEC	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Turan PAKSOY	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Vedat DAĞDEMİR	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Yüksel SAVUCU	Fırat Üniversitesi

Doç. Dr. Ahmet AKKAYA	Adıyaman Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet KARA	İnönü Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet ÖZMEN	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Ragıp ÖZPOLAT	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Doç. Dr. Ali ASKER	Karabük Üniversitesi
Doç. Dr. Alper Cihan KONYALIOĞLU	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe Ceyda ILGAZ BÜYÜKBAYKAL	İstanbul Üniversitesi

Turkish Studies

Volume 13/13, Spring 2018

Doç. Dr. Beytullah KAYA	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Doç. Dr. Devrim AKGÜN	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Ebru OĞUZ	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Ü.
Doç. Dr. Erdinç UZUN	Namık Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Fatih GEÇTİ	Yalova Üniversitesi
Doç. Dr. Firdevs SAVI ÇAKAR	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doç. Dr. Hakan DÜNDAR	Kırgızistan-Türkiye Manas Ü.
Doç. Dr. Hasan AVCIOĞLU	Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
Doç. Dr. İrfan KARADUMAN	Ordu Üniversitesi
Doç. Dr. İsmail SEVİNÇ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Kenan ÖZCAN	Adıyaman Üniversitesi
Doç. Dr. M. Emin KAYSERİLİ	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet KANDEMİR	Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet TEYFUR	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Doç. Dr. Mesut GÜN	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü.
Doç. Dr. Murat ERTUĞRUL	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuz DİLMAÇ	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Pakize ERDOĞMUŞ	Düzce Üniversitesi
Doç. Dr. Perihan ÜNÜVAR	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Serdar ORHAN	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Serhat Bahadır KERT	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan ŞENDAG	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Şule TURHAN	Bursa Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga TİPİ	Bursa Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Uğur ATAN	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Yeter DEMİR USLU	Medipol Üniversitesi
Doç. Dr. Zülfiye Gül ERCAN	Trakya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah DEMİR	Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah YILDIZBAŞI	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Selçuk AKDEMİR	Fırat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ali KELEŞ	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ali KORKMAZ	Erciyes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Atila HAZAR	Beykent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Aytürk KELEŞ	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Başak KASA	İnönü Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Çetin GÜLER	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Devrim GÜN	İstanbul Bilgi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Doğan AYDOĞAN	Karabük Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Dursun AKASLAN	Harran Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emel CELEP	Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Esen ŞAHİN	Selçuk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ezlam PEPELER	İnönü Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fahrettin ÖZBEY	Bitlis Eren Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatih KELEŞ	İstanbul Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Fatih Mehmet UĞURLU	Fırat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gonca KIZILKAYA CUMAOĞLU	Yeditepe Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gökdeniz KALKIN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hasan Hüseyin KILINÇ	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ANILAN	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İbrahim Yaşar KAZU	Fırat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Lokman TANRIKULU	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa İNCE	Karabük Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KUDU	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Oğuz ÇETİN	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Turkish Studies

Volume 13/13, Spring 2018

Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan ÖZTAŞ	İstanbul Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Oktay YAĞIZ	Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Salih BİRİŞÇİ	Artvin Çoruh Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sami KALAYCI	Şırnak Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Seda ATA	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serdar BULUT	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serdar ÇİFTÇİ	Adnan Menderes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Servet ATİK	İnönü Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Suat ÇAPUK	Adıyaman Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şeyda E. TAŞPINAR	Atatürk Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Uğur BAŞBOĞAOĞLU	İnönü Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yaşar BARUT	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Yunus Emre KARAKAYA	Fırat Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Zeliha GÖRMEZ	İstinye Üniversitesi
Dr. Cem ODACIOĞLU	Bartın Üniversitesi
Dr. Ebru ALBAYRAK ÖZER	Sakarya Üniversitesi
Dr. Heyssem KAYA	Namık Kemal Üniversitesi

BU SAYININ HAKEMLERİ

Prof. Dr. Belkıs ULUSOY NALCIOĞLU	İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Davut KILIÇ	Nevşehir HBV Üniversitesi
Prof. Dr. Metin GÜMÜŞ	Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Turan PAKSOY	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. İsmail SEVİNÇ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Şule TURHAN	Bursa Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga TİPİ	Bursa Uludağ Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah DEMİR	Marmara Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah YILDIZBAŞI	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ali KORKMAZ	Erciyes Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Dursun AKASLAN	Harran Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sami KALAYCI	Şırnak Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serdar BULUT	Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Editörden...

Değerli Bilişim Teknolojileri ve Uygulamalı Bilimler (BİTUB) Dergisi Okuyucuları, yeni bir sayı ile karşınızdayız. Yoğun bir emekle hazırlanan bu sayıyı da sizlerle paylaşmanın büyük mutluluğunu yaşıyoruz. Dergimize gösterdiğiniz yoğun ilgiden dolayı teşekkür ediyoruz.

Turkish Studies dergi grubunun bir mensubu olarak yayına başladığımız zaman yılda en fazla iki baskı yapabileceğimizi düşünmüştük. Ancak dergimize gösterilen ilgiden dolayı yılda dört sayı bastık. Bize ulaşan her çalışma özenle alan uzmanlarından oluşan hakemlerce kör sistem uygulanarak değerlendirilmektedir. Dergimiz bugüne kadar aynı kapak tasarımıyla yayınlamaktaydı. Bundan sonra her sayıda teknoloji odaklı bir çalışma kapak konusu olarak ele alınacaktır. Dergimizin kapağı da bu konuya uygun olarak tasarlanacaktır. Kapağa taşınacak çalışma konusu, makalede ele alınan teknoloji ve günümüzdeki etkileri göz önünde bulundurularak seçilecektir. İlk uygulamayı bu sayımızda gerçekleştiriyoruz. Bu sayımızda kapak konusu olarak, hayatımızı çepeçevre kuşatmaya başlayan ve gelecekte de onlarsız yapamayacağımız pek çok uygulamanın kaynağı haline gelen Nesnelerin İnterneti (IoT - Internet of Things) konusunu seçtik.

Sabah işe gitmek için uyandınız. Yatak odanızdaki sistemler sizin kalktığınızı, mutfaktaki kahve makinasına haber verdi. Sevdiğiniz şekilde hazırlanmış olan kahvenizi yudumlarken ilginize göre günlük haber sitelerinden derlenmiş haberler okumanız için hazır duruma getirildi. İşe gitmek için evden hareket ettiğiniz anda şemsiyeniz bugün havanın yağmurlu olacağını onu yanınıza almanız gerektiği konusunda sizi uyardı ve garajdaki arabanız ise sizin çıkmak üzere olduğunuzu algıladı. Garajın kapısını açıp kendisini çalışır hale getirdi. Arabanıza bindiğinizde, bir yapay zekâ yazılımı diğer nesnelere aldıkları bilgiler doğrultusunda gitmek istediğiniz yol istikametinde trafik yoğunluğunu kontrol ederek sizin için en kolay ve güvenli rotayı belirledi ve size sundu. Nesnelerin İnterneti'nin (IoT - Internet of Things) değiştirdiği yeni hayata hoş geldiniz! Bunlar hayal değil, gerçeğin ta kendisi. Tüm bunlar nesnelerin interneti adı verilen teknolojiler sayesinde mümkün olmaktadır.

Kapak konumuz olan IoT hakkındaki çalışmada, mevcut durumu, hayatımızdaki önemini, kullanım alanlarını, faydalarını ve günümüzdeki problemlerini ortaya koymaya çalıştık. Ayrıca aklınıza gelebilecek her nesnenin bir şekilde internete erişip, diğer aygıtlarla iletişim halinde olabileceğini gösterdik. Ayrıca hızla yayılan ve gelişen IoT sistemlerinin zayıflıkları ile beraber gelen ciddi tehlikeler üzerine de durduk.

Çalıştığımız ortamlardaki birçok problemle mücadele etme zorunluluğumuza rağmen, IoT gibi güzel konuları çalışmamıza sebep olan ve derginin kapak tasarımı dâhil pek çok konuda büyük emeği geçen meslektaşım Doç. Dr. Aytürk KELEŞ'e, siz değerli BİTUB ailesine ve okurlarımıza sonsuz teşekkür ederim.

Günümüzün en önemli teknolojilerinden biri olan ve gelecekte de yaşadığımız dünyaya farklı boyutlar kazandıracak Nesnelerin İnterneti konusunda güzel ülkemizin insanların tüketici değil de üretici tarafında olması dileklerimizle...

Saygılarımla

Dr. Öğr. Üyesi Ali KELEŞ

Editör

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

ARAŞTIRMA MAKALELERİ / RESEARCH ARTICLES

YEŞİL TEDARİKÇİ SEÇİMİNDE BULANIK ÇOK AMAÇLI DOĞRUSAL
PROGRAMLAMA YAKLAŞIMLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
*COMPARISON OF FUZZY MULTI-OBJECTIVE LINEAR PROGRAMMING
APPROACHES IN GREEN SUPPLIER SELECTION*

Ahmet ÇALIK

1-21

INFORMATION MANAGEMENT SYSTEM SERVICES FROM THE USER'S
PERSPECTIVE: TARBİL

*KULLANICILAR AÇISINDAN BİLGİ YÖNETİM SİSTEMLERİ: TARBİL
ÖRNEĞİ*

İ. Bülent GÜRBÜZ

Fikret BAYAR

23-36

THE USE OF TV IN USA PRECIDENCY ELECTIONS AS A MASS MEDIA
*KİTLE İLETİŞİM ARAÇLARINDAN TELEVİZYONUN ABD BAŞKANLIK
SEÇİMLERİNDE PROPAGANDA ARACI OLARAK KULLANILMASI*

Mustafa İNCE

Mevlüt Can KOÇAK

37-51

NESNELERİN İNTERNETİNİN GETİRDİĞİ YENİLİKLER ve SORUNLARI
INNOVATIONS AND PROBLEMS COMING WITH INTERNET OF THINGS

Aytürk KELEŞ

Ali KELEŞ

53-66

İNOVASYON, REKABET VE DEVLET
INOVATION, COMPETITION AND STATE

Sinan YAZICI

67-86

Turkish Studies

Volume 13/13, Spring 2018